

A MAGYAR NEMKÖZTARSASAG BELUGYMINISZTERIUMA

A Történelmi Hivatal
az EKV

az iratokat átvette

Harczer Miklós

SZIGORUAN TITKOS!
KULONÖSEN FONTOS!

Dr. Hellebrandt László
Törles folytatásban

S Z E R V: _____ EM _____

OSZTÁLY: III/III-2/a.

MUNKA DOSSZIÉ

MINŐSÍTÉS: _____ Tmt. _____

FEDŐNÉV: "Docens"

B DOSSZIÉ SZÁM: H-59736

AZ ÜGY _____ KÖTETBEN

KÖTET SORSZÁMA: 3.

FELÜLVIZSGÁLVA
az 1995. évi LXV. tv. alapján.

MEGNYITVA: 19 79. III. 10.

LEZÁRVA: 19 81. 04. 16.

ARCHIV SZÁM: _____

11-16/128/79.
2-383
2/6-192

47
556/1

2. sz. péld.

Adta: "Docens" fn tmt.
Vette: Cirkos Tibor fndgy.

Idő: 1978. IX.27.

Hely: "Panoráma" fn "T"-lak.

Tárgy: Katona János Tamás
V.é. bölcsész hallga-
tóról ;

J E L E N T É S

Budapest, 1978. október 7.

" Ismerősöm már említést tett arról, hogy tudomására jutott miszerint KATONA JÁNOS TAMÁS V.é. bölcsész hallgató előadást fog tartani szeptember 22.-én Szelényi-Konrád: "Az értelmiség útja az osztályhatalom felé" c. munkájáról.

Katona az eredeti elképzelésnek megfelelően egy tervezett-szerű bölcsész-kari óra keretén belül tartotta volna a fenti előadását. Ennek az órának a vezetőtanára TALYIGÁS KATALIN a Szociológiai Tanszék oktatója.

A meghirdetés szerint, a hallgatóság úgy gyűlt össze, hogy Talyigás Katalin előadása helyett hallgatják meg Katona előadását.

Az összegyűltek néhány perccel az előadás megkezdése előtt értesültek arról, - Katonától - hogy azt nem a szervezett-szerű óra keretében tartják meg.

A Filozófiai Tanszék és Népművelési Tanszék között létrejött megállapodás alapján, erről a témáról tanszéki óra keretében nem lehet előadást tartani, így a Filozófiai Tanszékcsopor rendezvényeként zajlott le az előadás.

M-41556/1

2

Az a tény, hogy a rendezvényről és nem szervezetszerű egyetemi óráról van szó, így annak státusát alapvetően módosította.

Az előadáson, amely a BTK épületében II.em.VII. tanteremben kezdődött meg a meghirdetett időben kb 25 fő egyetemi hallgató és három egyetemi oktató jelent meg. Többek között ott volt Hermann István a Filozófiai Tanszékcsoport vezetője, aki ugy volt jelent, mint egy a Tanszékcsoport rendezvényének keretében lezajló előadás tiszteletbeli rektora.

Katona az előadás megkezdésekor közölte a hallgatósággal, hogy dokumentációs célokból az előadás teljes szövegét magánra veszi fel.

Bevezetőjében elmondta a könyv keletkezésének történetét, amely szerint azt Szelényi és Konrád egy Balaton melletti nyaralóhelyen írta meg. Mivel azonban fel kellett készülniük arra, hogy esetleg az írásukat a "politikai rendőrség" birtokába akarja venni, ezért a szerzők az írás folyamatában minden esete a kéziratot egy műanyag zacskóban a kertben elásta, abból meggondolásból, hogy ne legyen senki számára hozzáférhető.

Ezek után kezdte a Szelényi-Konrád írás ismertetését./Technikájáról annyit, hogy összekötőszövegek és szó szerinti felolvasások követték egymást./

Az első fejezetből indult ki, amelyben a szerzők azt vizsgálták, hogy Marx és Engels általában mit mondtak az értelmiség szerepéről. Ennek rövid összefoglalása után rátért a könyv nagyobbik részének az ismertetésére, amely nem volt más, mint a személyi kultusz, illetve a "sztálinizmus jellezése."

M-41556/1

3

Szóról-szóra felolvasta azokat a pontokat, amelyekben a szerzők jellemezték a sztálinizmust, ekkor olyan közismert dolgokról volt szó, mint pl. a szocialista törvényesség normáinak a figyelmen kívül hagyása, a "titkos rendőrség" törvény által nem korlátozott behatalma, a pártfőtitkár különleges szerepe, stb.

A második fejezetben az un. poszt-sztálinizmus ismertetését kezdte meg.

Szerinte voltaképpen ez nem más, mint annak a történelmi korszaknak a jellemzése, amely a személyi kultusz leleplezése, föltárását, elmarasztalása után következett be a különböző szocialista országokban.

Az előadás kb. 90 %-a nem kommentárból, hanem a szóról-szóra történő idézéséből, felolvasásából állt.

A felolvasást megszakította Hermann István felszólalása, aki egyébként kétszer szakította meg azt. Először az előadás leg elején, amikor Katona Márxot és Lukács Györgyöt idézte az értelmiség szerepéről - Hermann ekkor közbe szólt - jelezve azt, hogy véleménye szerint a szerzők vagy az előadó nem helyesen a tényeknek megfelelően idézték Márxot, illetve Lukácsot.

Ettől eltekintve az előadás első órája megszakítás nélkül telt el. Ekkor Hermann felállt, jelezve, hogy el kell mennie és ezért néhány kritikai megjegyzést tesz.

Hermann István abból indult ki, hogy minden marxi és lukácsi idézet voltaképpen alaptalan, illetve pontatlan volt. Utalt továbbá arra, hogy a könyv keletkezésének és történetével kapcsolatban - Katonának tett megjegyzései; elásás, műanyagzacskó, stb. + voltaképpen nem felelnek meg a valóságnak.

M-41556/1

Ezek inkább a nyugati olvasóközönség szimpátiájának a felkeltésére szolgálnak, mert saját emlékei szerint a szerzők beszámoltak neki annak idején a készülő munkájukról, ekkor a romantikus elemekről nem tettek említést.

Hermann hangsúlyozta, hogy ez nem egy tudományos munka, hanem egy pamflett. Példaként említette, hogy a Sztalinizmus jellemzése rendkívül felületes, ötletszerű. Ennél sokkal alaposabb, mélyebb, sokkal szakszerűbb ismertetések jelentek meg hivatalos dokumentációkban, illetve annak idején megfelelő egyéb szakszerű beszámolókból.

Hermann elkészítése előtt megegyezően hangsúlyozta, hogy ez nem egy tudományos előadás, de azért nyugodtan folytassák csak tovább az előadást.

Cirkos Tibor
Cirkos Tibor r.fhdgy.

LEVÉLTÁR
61
H-41556/1

Nyt.sz:2/6-1300.

- K: 3 pld.
- K: 1 " 11-Cg-816.do.
- 1 " H-59736 do.
- 1 " Tájékoztató

G: Kné

5